Tekijänoikeuksien käyttäjien neuvottelukunta

2.9.2022

Liikenne- ja viestintävaliokunnalle

ASIA: Hallituksen esitys (43/2022 vp) tekijänoikeuslain ja sähköisen viestinnän palveluista annetun lain muuttamisesta

Lisälausunto Kopioston lausunnon (9.5.2022) johdosta

Tekijänoikeuksien käyttäjien neuvottelukunta katsoo välttämättömäksi antaa lisälausunnon liikenne- ja viestintävaliokunnalle, koska Kopioston asiantuntijalausuntoon[1] sisältyy televisiokanavien lähetystoimintaan ja kaapelijakeluun liittyen lukuisia virheellisiä väitteitä ja vääriä faktoja. Kopioston lausunnossa jätetään kertomatta myös olennaisia asioita.

Kopiosto pyrkii lausunnollaan muuttamaan nyt implementoitavan direktiivin vastaisesti oikeustilaa niin, että tällä hetkellä alkuperäisenä lähettämisenä pidettävä kotimaisten tv-kanavien kaapelijakelu olisi edelleen lähettämistä ja lisensiointi tapahtuisi vain Kopioston kautta. Tällä hetkellä tv-kanavien kaapelilähettämiseen liittyvistä oikeuksista sovitaan suoraan oikeudenhaltijoiden ja tv-kanavien välillä samalla tavoin kuin sovitaan kaikesta muustakin Suomessa tapahtuvasta tv-kanavien alkuperäisestä lähettämisestä.

Tiivistetysti räikeimmät virheet ja harhaanjohtamiset Kopioston lausunnossa ovat seuraavat:

- **Kopiosto väittää lausunnossaan, että kansainväliset sopimukset ja EU-direktiivit velvoittaisivat määrittelemään kotimaassa tapahtuvan televisiokanavien kaapelijakelun edelleenlähettämiseksi. Tämä ei pidä paikkaansa, ja mitään tällaisia velvoitteita ei ole.**
- **Kopiosto väittää, että tällä hetkellä tekijät eivät saisi korvauksia televisiokanavien lähettämisestä kaapeliverkossa. Tämä ei pidä paikkaansa.** Tv-kanavat hankkivat oikeudet eri jakeluteknologioille ja kaikille vastaanottajille Suomessa suoraan oikeudenhaltijoilta ja oikeudenhaltijat saavat korvauksensa suoraan tv-kanavilta.
- **Kopiosto ajaa Suomeen mallia, jossa oikeudenhaltijat eivät voisi sopia enää oikeuksista suoraan tv-kanavan kanssa. Tämä on direktiivin vastaista.** Oikeudenhaltijalla tulee aina olla oikeus sopia suoraan oikeuksista ja korvauksista tv-kanavan kanssa.
- **Kopioston ajama lisensointimalli mukautuu Tanskan malliin. Kopiosto jättää kertomatta, että Tanskassa tv-markkina perustuu kansalaisilta kerättäviin tilaajamaksuihin, kun Suomessa tv-kanavat ovat suurelta osin kansalaisten vapaasti vastaanotettavissa.** Tanskan malliin siirtyminen johtaisi kotimaisten tv-kanavien muuttumiseen tilausmaksullisiksi myös Suomessa ja oikeudenhaltijoille maksettavat korvaukset vähenisivät.
- **Kopiosto jättää kertomatta, että televisiotoiminnasta säädetään tai siihen vaikuttaa tekijänoikeuslain lisäksi usea muukin laki.** Suomen televisiomarkkinaa ei voi Kopioston esittämällä tavalla muuttaa pistemäisesti vain tekijänoikeuslakia muuttamalla. Tanskan malli edellyttäisi asunto-osakeyhtiölain ja sähköisen viestinnän palveluista annetun lain muuttamista. Muitakin lakeja pitäisi arvioida, jotta varmistetaan kaupallisten ja julkisen palvelun tv-sisältöjen jakelun toteutuminen kansalaisille yhdenvertaisesti ja sananvapaus turvaten ja jotta ei synny

[1] https://www.kopiosto.fi/app/uploads/2022/06/22101939/Kopiosto-Niiranen-HE-43-2022-asiantuntijalausunto-LiV-05-2022.pdf

ristiriitaa tv-toimintaa koskevan lainsäädännön ja nykyisten vakiintuneiden ja toimivien käytäntöjen kanssa.

Tekijänoikeuksien käyttäjien neuvottelukunta käy lausunnon liitteenä olevassa muistossa (liite 1) tarkemmin läpi keskeisiä virheellisyyksiä Kopioston lausunnosta, oikaisee lausunnossa olevia vääriä faktoja ja tuo esille olennaisia asioita, joita Kopioston lausunnossa jätetään kertomatta.

Noin puolet suomalaisista katselee tv-kanavia kaapelista. Asia on siksi tärkeä valtaosalle kansalaisia, joita tulee kohdella yhdenvertaisesti ja varmistaa sananvapauden toteutuminen.

Pidämme erittäin tärkeänä, että Suomeen ei tuoda kotimaiseen televisiomarkkinaan sopimattomia ulkomaisia käytänteitä ja lisensointimalleja. Verkkolähetysdirektiivin implementointi Suomessa ei pakota romuttamaan Suomen toimivaa televisiomarkkinaa, jossa kansalaisilla on katsottavissaan maksutta lähes kaksikymmentä vapaasti vastaanotettavaa kotimaista ilmaiskanavaa jakeluteknologiasta riippumatta ja jossa korvauksista sovitaan suoraan oikeudenhaltijoiden kanssa. Antenniverkko kattaa Suomessa koko maan, ja kaapeliverkot sijaitsevat antenniverkon peittoalueen sisällä. Televisioyhtiöt hankkivat jakeluoikeudet koko Suomen alueelle, eikä kaapelissa synny mitään uutta katselua.

Suomen toimivan televisiomarkkinan ja dramaattisten negatiivisten vaikutusten estäminen edellyttää, että televisiokanavien kaapeli- ja antennijakelua kohdellaan samalla tavalla ja teknologianeutraalisti. Kotimaisten tv-kanavien lähettäminen käytetystä jakeluteknologiasta riippumatta (antenni-, kaapeli- ja laajakaistaverkot) on vahvistettava tv-lähetysten alkuperäiseksi lähettämiseksi, johon tv-yhtiö hankkii oikeudenhaltijoilta oikeudet. **Satelliitti- ja kaapelidirektiivi sekä nyt voimaansaatettava verkkolähetysdirektiivi edellyttää, että oikeudenhaltijoilla tulee olla jatkossakin oikeus sopia tv-yhtiöiden kanssa suoraan tv-kanavien jakelusta, olipa kysymys tv-kanavan alkuperäisestä lähettämisestä, välittämisestä suoran siirron menetelmällä tai edelleen lähettämisestä. Suomessa on katsottu aikaisemminkin** (muun muassa komiteanmietintö 1953:5 s. 53, HE 28/2004 vp s. 38–39, 62 ja 74 PeVL 7/2005 vp s. 7), **että kollektiivihallinnointi on ainoastaan suoraa sopimista täydentävä ja toissijainen keino oikeuksien hankkimiseksi**. Suoran sopimisen mahdollisuus on oltava mainittuna edelleen lähettämistä (25 h §) ja suoran siirron menetelmää koskevassa säännöksessä (25 m §).

Kunnioittavasti,

Tekijänoikeuksien käyttäjien neuvottelukunta

Kai Massa
Tekijänoikeuksien käyttäjien neuvottelukunnan puheenjohtaja

Tekijänoikeuksien käyttäjien neuvottelukunta on laaja yhteenliittymä yrityksiä ja yhteisöjä, jotka käyttävät toiminnassaan tekijänoikeuden suojaamia luovia sisältöjä. Tekijänoikeuksien neuvottelukunnan työhön osallistuvat: Tietoliikenteen ja tietotekniikan keskusliitto FiCom ry, Elinkeinoelämän keskusliitto EK ry, Teknologiateollisuus ry, Medialiitto ry, Kirjakauppaliitto ry, Palvelualojen työnantajat PALTA ry, Matkailu- ja Ravintolapalvelut MaRa ry, Keskuskauppakamari, Suomen yrittäjät ry, RadioMedia ry, Suomen Hiusyrittäjät ry, Suomen Kustannusyhdistys ry, Suomen Taksiliitto ry, Marketing Finland ry, Filmikamari ry, Finnet-liitto ry, DNA Oyj, Elisa Oyj, Telia Finland Oyj , Kirkkohallitus, Alma Media Oyj, Sanoma Media Finland Oy, MTV Oy ja Yleisradio Oy.